

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และหนังสืออ้างอิงทางเทคโนโลยีที่จัดพิมพ์ในประเทศไทย ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2510-2529 จากหอสมุดแห่งชาติ หอสมุดศูนย์บริการเอกสารการวิจัยแห่งประเทศไทย หอสมุดกองสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กรมวิทยาศาสตร์บริการ หอสมุดทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ในกรุงเทพมหานครรวมทั้งสิ้น 33 แห่ง (ภาคผนวก ค) ตามประเภทของหนังสืออ้างอิง 8 ประเภท คือ พจนานุกรม สารานุกรม นามานุกรม บรรณานุกรม วรรณคดี และสาระสังเขป หนังสือคู่มือ อักษรานุกรมชีวประวัติ และหนังสือรายปี จำนวน 255 ชื่อเรื่อง โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาปริมาณ ประเภท สาขาวิชา ผู้เขียนหรือผู้จัดทำ และปีที่พิมพ์ ของหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งนี้ไม่รวมหนังสือมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและสิทธิบัตรต่าง ๆ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ หนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และหนังสืออ้างอิงทางเทคโนโลยี ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดพิมพ์ในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510-2529 ตามประเภทของหนังสืออ้างอิง 8 ประเภท ได้แก่ พจนานุกรม สารานุกรม นามานุกรม บรรณานุกรม วรรณคดีและสาระสังเขป หนังสือคู่มือ อักษรานุกรมชีวประวัติ และหนังสือรายปี สาเหตุที่เลือกเพียง 8 ประเภทดังกล่าว เนื่องจากหนังสืออ้างอิงประเภทอื่น ๆ ที่เหลือคือ หนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์นั้นเนื้อหาไม่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนหนังสืออ้างอิงประเภทสิ่งพิมพ์และวัสดุอ้างอิงอื่น ๆ ก็มีลักษณะเฉพาะที่พิเศษออกไปจากหนังสืออ้างอิงที่จะทำการศึกษา

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยสำรวจรายชื่อหนังสือจากบรรณารักษ์และศึกษาคณะผู้วิจัยได้สร้างแบบสำรวจหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จัดพิมพ์ในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510-2529 เพื่อเก็บข้อมูล โดยมีรายละเอียดของแบบสำรวจ (ภาคผนวก ก) ดังนี้ สาขาวิชาของหนังสือ ประเภทของหนังสืออ้างอิง ชื่อหนังสือ ผู้จัดทำ วัตถุประสงค์ของผู้จัดทำ ครั้งที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์ ผู้จัดพิมพ์ โรงพิมพ์ จำนวนหน้า/เล่ม ภาษา และการเรียบเรียง ซึ่งได้ทดสอบแบบสำรวจด้วยการเก็บข้อมูลจากหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ และวิเคราะห์รายการที่จัดบันทึกมา จากนั้นได้แก้ไขปรับปรุงแบบสำรวจ จนสามารถนำไปเก็บข้อมูลได้อย่างครบถ้วน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

รวบรวมข้อมูลโดยสำรวจรายชื่อหนังสืออ้างอิงจากบรรณารักษ์และศึกษาคณะผู้วิจัยได้สร้างแบบสำรวจ หนังสือเพื่อบันทึกข้อมูลลงแบบสำรวจ ซึ่งห้องสมุดบางแห่งแยกตู้บรรณารักษ์ของหนังสืออ้างอิงออกจากตู้บรรณารักษ์หนังสือทั่วไป ในกรณีนี้จะสำรวจรายชื่อจากตู้บรรณารักษ์ของหนังสืออ้างอิง ส่วนห้องสมุดที่ไม่มีตู้บรรณารักษ์ของหนังสืออ้างอิงแยกออกมาต่างหาก จะใช้วิธีสำรวจจากตู้บรรณารักษ์หนังสือ เมื่อได้รายชื่อแล้ว จึงค้นหาตัวเลขเพื่อบันทึกข้อมูลลงแบบสำรวจ ในกรณีที่หนังสืออ้างอิงบางชื่อเรื่องที่มีการจัดพิมพ์หลายครั้ง ผู้วิจัยจะใช้หนังสืออ้างอิงฉบับพิมพ์ครั้งสุดท้ายหรือเล่มล่าสุด สำหรับเนื้อหาของหนังสือ จำแนกตามแผนการจัดหมวดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของคิวอี้ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 19 ในสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ถ้าหนังสือชื่อใดมีเนื้อหามากกว่า 1 สาขาวิชา จะพิจารณาเนื้อหาที่มากที่สุดเพียง 1 สาขาวิชาเท่านั้น

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

นำแบบสำรวจที่ได้บันทึกข้อมูลของหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และหนังสืออ้างอิงทางเทคโนโลยี จำนวน 255 ชื่อเรื่อง มาหาค่าร้อยละ โดยใช้สูตร

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

P = ค่าร้อยละ

f = จำนวนข้อมูลในแต่ละประเด็น

N = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์จะได้เสนอในรูปตารางและความเรียงในบทต่อไป